

Фастівський ліцей-інтернат

Мій ключ до життя

Програма виховної роботи
з учнями 7-9 класів

Автор: вихователь вищої категорії

Мірошніченко
Олександра Кирилівна

Фастів

2012

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Зміст програми

I розділ. Мій родовід

II розділ. Природа і національні багатства

III розділ. Моє здоров'я – здоров'я нації

IV розділ. Рідна мова – національне багатство народу

V розділ. Зроби крок до своїх прав

Література

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Національне питання в українській державі має бути спрямоване у дітей і молоді світоглядної свідомості, ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв, інших соціально значущих надбань вітчизняної і світової культури.

Національне виховання є органічним компонентом освіти і охоплює всі складові системи освіти.

Програма національного виховання сприяє вихованню в учнів потреби в знанні історії сім'ї хоч би до третього покоління, формування в учнів поваги до батьків, дідуся, бабусі, до людей старшого віку, сприяє вивченню культури та історії, звичаїв, традицій рідного краю, забезпечення духовної єдності поколінь, вихованню культури та історії рідного народу.

Працюючи з учнями 7 класу, вивчаючи їх інтереси, нахили, я помітила, що дітей цікавить історія розвитку нашої держави, історії родини, історії рідного краю. Діти люблять вулицю, де вони живуть, разом з дорослими беруть участь в упорядкуванні вулиць.

Тому в своїй роботі з класом приділяю вулику увагу національному вихованню. Часто можна помітити, як розвиваються різні форми співпраці між вихователем та вихованцями, вихованці відчують повагу до суверенітету особистості дитини, розуміння її запитів та інтересів. Під час проведення екскурсії в музеї народного мистецтва і побуту м.Києва, інші музеї учні проявляють великий інтерес до витворів народного мистецтва, предметів побуту нашого народу. Національне виховання дає відповіді на всі ці питання.

Національне виховання сприяє створенню умов для виявлення обдарованості й талантів дітей, формуванні в їх душах почуття гуманності, щирості, людяності, доброти, милосердя. Діти, з якими я працювала і працюю, проявляють ці риси: допомагають самотнім та людям похилого віку.

Фізичне виховання є складовою частиною національного виховання. Тому фізичному вихованню особистості приділяється велика увага. Багато дітей класу займаються в спортивних секціях, школі художньої майстерності м.Фастова.

Питання національного виховання в класі розв'язується комплексно з батьками. З цією метою проводяться інтелектуальні ігри, спортивні змагання між командами батьків та дітей, туристичні походи, екскурсії, поїздки в театр.

В умовах Фастівського ліцею-інтернату, створеного для навчання обдарованих дітей, відводиться особливе місце вихованню особистості – однієї з найголовніших проблем сучасності. Це зрозуміло: новому суспільству потрібна людина високоосвічена,

інтелектуальна, національно свідома. Адже національне виховання утверджує в людині принципи загальнолюдської моралі, правди, доброти, патріотизму, працелюбності, любові до рідної землі, свого народу. Національне виховання сприяє вихованню в учнів активності, самодіяльності, творчої ініціативи. Духовність виховується на основі звичаїв, традицій та обрядів українського народу. Це спонукало мене до написання програми національного виховання.

Метою даної програми є набуття вихованцями соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин, формуванню у вихованців незалежно від національної приналежності особистісних рис громадянина української держави, високої духовності, фізичної досконалості, моральності, правової, економічної, трудової культури.

Програмою передбачено реалізацію таких завдань:

–формування в учнів національних цінностей, світоглядних позицій, ідеалів українського народу засобами фольклору, етнографічних свята та вечорів;

–виховання поваги до українських традицій, звичаїв, обрядів, культури державної мови;

–залучення до процесу виховання батьків та родичів, представників громадськості;

–утвердження в учнів принципів загальнолюдської моралі;

–прищеплювати та розвивати моральні почуття, міцні переконання і потребу поводити себе згідно моральних норм, прийнятих в суспільстві, виховувати патріотизм;

–виховувати творчу працелюбну ініціативну особистість;

–виховувати любов до рідної землі, природи, природних багатств, кий є національною цінністю українського народу.

Програма розрахована на два роки роботи з дітьми 7-9 класів, складається із 5 розділів.

Програма передбачає виконання поставлених завдань, які здійснюються не тільки під час справ, які заплановані планами виховної роботи, але й завдяки створенню певного комплексу всього життя дитини в сім'ї, школі, класі.

Очікувані результати:

–хочу бачити своїх вихованців глибоко національними громадянами незалежної України

–досконале знання української мови – найголовнішого чинника консолідації нації

–бачити творчих ініціативних будівників нової держави, які знають, цінують звичаї, традиції, обряди українського народу, опановують світову культуру

–бачити вихованців фізично здоровими, духовно багатими, високого інтелекту.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I розділ. Мій родовід

Загальні тези: виховання в учнів потреби знати історію сім'ї, села, вулиці, рідного краю, знати культури, звичаї, традиції українського народу.

Години спілкування:

- «Моральні норми українського народу»
- «Історія населеного пункту, де я живу»
- «Вулиця, на якій я живу»
- «Рід. Родина. Рідня»
- «Моя родина»
- «Традиції моєї родини»
- «Роде наш красний, роде наш прекрасний»
- «Трудова біографія моєї родини»
- «Родина – від батька й до сина»
- «Я дома і поруч мої друзі»
- «Що означає бути сином, дочкою?»
- «Культура поведінки в сім'ї»
- «Я в колі сім'ї»
- «Мої обов'язки в родині»
- «Спілкування в родині»

Година тематичного спілкування:

- «Лишити добру пам'ять. Людська святиня»

Мета: довести до свідомості учнів, що кладовище – це святиня і її треба оберігати протягом усього життя. Показати, що могила близькою людини – дзеркало живих рідних. Навчити поводитися під час проведу покійників на цвинтар, збагатити словниковий запас учнів, виховати людяність, повагу до старших, людей похилого віку, добру пам'ять.

Обладнання: барвінок, хліб, свічка, твори В.Сухомлинського, дерево мудрості, вислови.

Вислови: Умій почути і голосне і мовчазне горе. (В.Сухомлинський)

Якщо в сім'ї горе, нещастя, неприємності – твоя відповідальність за благополуччя сім'ї збільшується вдвічі. (В.Сухомлинський)

Дерево мудрості

- «Могила людини – дзеркало твоєї душі»
- «Забута могила – твоя бездуховність»
- «Хоронити – значить ховати, оберігати, дорожити»
- «Цвинтар – обличчя живих»

Словник:

- Траур – стан скорботи за померлими, чорний колір одягу.
- Святиня – місце, яке викликає почуття відповідальності.
- Совість – почуття моральної відповідальності.
- Святотатство – наруга над святинями.

–Кладовище (цвинтар, кладовисько) – захоронення покійних.

–Меморіал – пам'ятний архітектурно-скульптурний комплекс, що увіковічує пам'ять видатних подій або людей.

–Мавзолей – монументальна поховальна споруда.

Усний журнал: «Рідний край, де ми живемо, Україною зовемо»

Мета: виховувати в учнів любов до рідної землі, матінки-України, виховувати любов до матері, до державних та народних символів України, до мови її солов'їної.

Обладнання: сцена оформлена у вигляді світлиці. На столі – портрет Т.Г.Шевченка, прикрашений рушником. На столі, застеленому вишитою скатертиною – хліб на вишитому рушникові, букет з колосків, калини, верби, барвінку. Збоку – розмальована українська піч. На столі (так, щоб усім було видно) оформлений альбом «Рідний край». На сторінках написані назви розділів журналу, які відповідно оформлені до змісту:

1. «Державні символи України»
2. «Слово про рідну матір»
3. «Народні символи України»
4. «Мова калинова»
5. «Пісня – душа народу»
6. «На твою книжкову полицю»

Епіграф:
Свою Україну любіть,
Любіть її во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.

(Т.Г.Шевченко)

Диспут: Найвищі моральні цінності людини: сенс життя і щастя.

Мета: закріпити в учнів уявлення про моральні цінності, серед яких такі поняття як сенс життя, щастя – найголовніші на життєвому шляху молоді. Виховувати доброту, чесність, порядність.

Обладнання: аудіо записи пісень, віршів.

Плакати: Найважливіша людина та, яка дає щастя най більшість кількості людей. (Д.Дідро)

Нема нічого вищого і прекраснішого, ніж давати щастя багатьом людям. (Л.В.Бетховен)

Круглий стіл

–«Діалог поколінь. Заради чого жити на землі»

–«Український фольклор про сім'ю»

–«Батьківська світлиця. Устрій життя української родини»

–«Основа держави – сім'я, основа сім'ї – духовна особистість»

–«Секрет родинного щастя»

–«Національні традиції рідного краю, значення традицій в житті родини»

–«Професії наших батьків»

–«Клас. Родина. Україна»

Родинні свята:

–«Мамині рушники – лебеді білі»

- «Все починається з родини»
- «Берегиня нашого дому»
- «Тато, мама, я – дружна сім'я»
- «Суворості ніжне тепло»
- «День батька»
- «День матері»
- «Мамина пісня, бабусина казка»
- «З родини йде життя людини»

Мета: виховувати в учнів любов до мами, тата, бабусі, дідуся, до рідних.

Обладнання: сцена зали прикрашена рушниками, вишиванками, вишита ікона Божої Матері. Стіл накритий вишитою скатертиною, електронний запис пісні «Родина» у виконанні Н.Яремчука.

- Лозунг: «З родини йде життя людини»
- «Свято іменинника (літньо-осінній період)»
 - «Свято іменинника (зимово-весняний період)»
 - «Дивна річ – в хаті піч»

Мета: розкрити значення звичаїв та обрядів у житті українського народу.

Обладнання: предмети побуту та обереги старовинної української сім'ї скомпоновано в етнографічну композицію в світлиці. Грамзаписи українських пісень, вироби ручного ткацтва та вишивок дорослих і дітей. Свято проходить в прибраній українській світлиці. Звучить пісня «Батько і мати» у виконанні П.Дворського.

- «Я до ніг прихилив би вам небо»

Мета: виховувати доброту, повагу до людей старшого покоління, уміння шанувати близьких людей (матір, батька, дідуся, бабусю).

Обладнання: монтаж із фотографіями бабусь, дідусів, виставка «Умілі руки», на якій представлені роботи дідусів, бабусь (вишивання, в'язання майстринь).

- Вислови: «Без сім'ї нема щастя на землі»
«Хто бабусю має, той потіху знає»

План

1. Літературно-музикальна композиція «Я до ніг прихилив би вам небо»
2. Спогади дідусів, бабусь про своє життя.
3. Педагогічна хвилинка (розв'язання учнями психолого-педагогічних задач)
4. Весела перерва (конкурс частівок, гуморесок, сімейних ансамблів, пісень, віршів, сценок)
5. Вікторина
6. Молитва за бабусю, дідуся.

Коментар: запрошені дідусі, бабусі, онуки яких вчать в класі, ветерани війни, праці, старожили села (міста).

- Тренінги:
- «Сімейні цінності»
 - «Безпека свого дому»

–«Ми і наші батьки. Причини непорозуміння»

Трудові сюрпризи:

–«Поспішай до бабусиного дому»

–«Даруй радість рідним»

–«Даруймо тепло, доброту, радість садиноким, стареньким людям»

Виставки:

–«Рушникові візерунки – символи та обереги на рушниках (з елементами розповіді)»

–«Сорочки-вишиванки (з елементами розповіді)»

–«Вишиванки з бабусиної скрині»

–«Вишиванка вміє розмовляти»

–«Люби і знай свій рідний край»

Коментар: для проведення заздалегідь приготувати малюнки, вишиванки.

Екскурсійна діяльність

–«Національний ботанічний сад ім.Гришка»

–«Києво-Печерський заповідник»

–«Музей І.Гончара, м.Київ»

–«Музей народної архітектури та побуту України (с.Пирогово)»

–«Екскурсія на виробництво – тут працюють мої батьки»

–«Краєзнавчий музей м.Фастова»

–«Екскурсія в Кам'янець-Подільський, Хотин, м.Львів»

Пошукова робота:

–«Пам'ятні місця мого населеного пункту»

–«Імена фронтників на обеліску братської могили мого населеного пункту»

–«Родове дерево моєї родини»

–«Вулиця носить ім'я героя війни»

–«Видатні люди Фастівщини: сучасне і минуле»

–«Історія мого роду»

–«Збирання документів та матеріальних пам'яток»

–Брейн-ринг «Сім'я. Родинні звичаї та обряди»

Акції:

–«Моя сім'я. Традиції моєї сім'ї»

–«Місцеві природно-історичні святині-обереги нашої духовності»

–«Замалювання чи фотографування історично цінних об'єктів населеного пункту»

–«Виготовлення щомісячного історичного календаря»

–«Милосердя»

–«Ми господарі» – спільна робота на пришкольній ділянці, в приміщенні школи.

Рольова гра:

–«У нас сьогодні будуть гості»

–«Музика в моєму домі»

–«Брейн-ринг «Сім'я. Родинні звичаї та обряди»

II розділ. Природа і національні багатства

Загальні тези: сприяння вихованню в учнів екологічної культури, почуття відповідальності за природу як національного багатства держави, залучення дітей до активної екологічної діяльності, формування в учнів нетерпимого ставлення до тих, хто завдає шкоди природі.

Години спілкування:

- «Екологічні проблеми природного середовища»
- «Зелений патруль»
- «Природа – людині, людина - природі»
- «Давайте, друзі, природу берегти»
- «Вода – джерело життя»
- «Знай і люби свій вільний край»
- «Здорова природа – здорова людина»
- «Екологічні катастрофи»
- «Рослини мого населеного пункту, моєї вулиці»
- «Вітамінна скарбниця»
- «Бережи ліс – легені планети»
- «Червона книга України»
- «Дари природи невичерпні»
- «Овочеві витівки»
- «Таблиця Менделєєва на нашому городі»
- «Виховання бережного ставлення до природи»
- «Роль грибів та бактерій у житті людини»
- «Наше майбутнє в наших руках»
- «Ліс навколо нас»
- «Дуб С.Палія – історична пам'ятка м.Фастова»
- «Покровська церква – історична пам'ятка м.Фастова»
- «Виховання бережного ставлення до природи»
- «Питання радіаційної безпеки»
- «Ми в природі, природа – в нас»
- «Гриби нашої місцевості»
- «Лелеки – наші друзі»
- «Допоможемо птахам зимою»
- «Сонце – джерело світла та тепла на землі»
- «Рослини у творах мистецтва»
- «Природа в загадках, прислів'ях, приказках та віршах»

Коментар: підібрати заздалегідь прислів'я, приказки і загадки про природу, вірші про природу.

- «Харчові отруєння грибами»
- «Умій розрізнити їстівні та неїстівні гриби»

Коментар: Таблиця «Гриби»

–«Щоденні прогулянки на свіжому повітрі»

–«Життя – це рух»

–«Природний та набутий імунітет»

Коментар: на бесіду запросити медсестру ліцею.

–«Солнце, воздух и вода – наши лучшие друзья»

–«Спорт і твоє здоров'я»

–«Здоровий спосіб життя – складові реалізації твого життя»

–«Чисті руки – запорука твого здоров'я»

–«Простудні захворювання та їх профілактика»

Коментар: запросити медсестру ліцею

–«Піклування про здоров'я»

–«Сполох» - виступ екологічної культ бригади

–«День зустрічі птахів»

–«Вікно в природу»

Мета: познайомити учнів з лікувальними рослинами, що оточують нас. Виховувати в учнів любов до рідної природи.

Обладнання: на столі гілки верби, липи, кори верби, цвіт липи, материна, гілочки калини, малина, смородина, ягода калини. Овочі: цибуля, часник, редька, хрін.

Лозунг: «Лікування травами, відварами, настоями називається фітотерапією – це могутнє знаряддя боротьби за здоров'я людини».

Форма проведення: розповідь з елементами демонстрації лікарських рослин.

Коментар: запросити шкільну медсестру для проведення заходу.

До проведення заходу намалювати овочі, гілочку верби, липи, калини, малини, материнку.

Урок-тренінг

–«Я – частина природи»

–«Зменшуємо кількість побутових відходів»

–«Цілісність природи і особистості»

–«Біосфера і людина»

–«Здорова людина – здорова нація»

–«Шляхи збереження природи»

–«Жива та нежива природа»

Диспути:

–«Моя участь в покращенні екології села, міста»

–«Проблема питної води»

–«Визнач свою позицію: завжди можна сказати «Ні».

Акції:

–«Збір макулатури»

–«Збір металолому»

–«Впорядковуємо джерело»

–«Впорядковуємо подвір'я»

- «Впорядковуємо вулицю»
- «Посадимо дерево»
- «Захистимо мурашник»
- «Нехай вічно струмує вода»

Круглий стіл:

- «Моя думка: як зробити подвір'я чистим»
- «Кислі дощі»
- «Що вода? Вона всюди»
- «Екологічні проблеми України»
- «Екологічні зв'язки в природі»
- «Птахи – наші крилаті друзі»
- «Чи вибухне Чорне море»

Трудові справи:

- «Ми – господарі – спільна робота на пришкольній ділянці»
- «Вироби учнів з природних матеріалів»
- «Шпаки прилетіли»
- «Проведення одноденного походу з елементами орієнтування за допомогою компасу та карти»

Пошукова робота:

- «Збирання матеріалу «Наукові знання про природу» (бібліотека матеріалів періодичної преси)
- «Блакитні водойми моєї місцевості, району»
- «Сторінками Червоної книги»
- «Наші водні джерела»

Екскурсійна робота:

- «Екскурсія в парк Александрія, м.Біла Церква»
- «Екскурсія до весняного лісу»
- «Екскурсія до дендропарку м.Фастова»
- «Екскурсія до осіннього лісу»
- «Екскурсія «Державний заповідник «Лісник» Конча-Заспа»
- «Екскурсія в Фастівське лісництво»
- «Екскурсія в Дорогинське лісництво»
- «Парк «Софіївка» в м.Умань»

Виставки:

- «Конкурс виробів із природних матеріалів»
- «Конкурс малюнків «Природа очима дітей»
- «Конкурс малюнків «Пори року»

Коментар: діти заздалегідь готують малюнки, вироби з природних матеріалів.

Дослідницька робота:

- «Багатства рідного краю»
- «Гриби наших лісів»
- «Водойми рідного краю»

–«Тваринний світ нашого краю»

–«Рослинний світ нашого краю»

Скарбниця народної мудрості про явища природи, рослинний світ, тваринний світ, людину.

Коментар: заздалегідь діти готують загадки, приказки, прислів'я про явища природи, рослин, тварин.

Творча робота: збирання лікарських рослин рідного краю.

Зустріч:

–«З цікавими людьми-екологами»

–«З працівниками лісового господарства»

Екологічний конкурс: «Що? Де? Коли?»

Мета: розширити знання з біології, екології, стимулювати творчу активність учнів, формувати інтелектуально творчу особистість, дбайливе ставлення до природи, почуття відповідальності за стан довкілля.

Обладнання: чорна скринька, аркуш паперу, олівець, картопля, капуста, цибуля, морква, дзвіночки, електронні записи українських пісень «Гаї шумлять», «Дзвенить у зорях небо чисте», «Зоре моя вечірня» та ін..

Девіз: «Гра – це творчість, гра – це праця»

III розділ. Моє здоров'я – здоров'я нації

Загальні тези: сприяння утвердження здорового способу життя як невід'ємної частини людської культури, виховання здорових громадян України, здатних до праці, продовження роду людського та захисту рідної Вітчизни, формуванню вмінь досягати перемоги на спортивних іграх в ім'я примноження слави України.

Година спілкування:

- «Здоров'я – головне багатство людини»
- «Згубний вплив шкідливих звичок на здоров'я людини»
- «Туризм як різновид фізичної активності людини»
- «Згубний вплив паління на здоров'я людини»
- «Загартування – шлях до здорового способу життя»
- «Абетка здорового учня»
- «Здоров'я – запорука добробуту людини»
- «Бережи здоров'я змолоду»
- «Дотримання санітарних норм співжиття в спільних кімнатах»
- «Гігієна харчування»
- «Як їсти?»
- «Отрута в пачках і поштучно»
- «Трохи з історії паління»
- «Значення режиму для здоров'я людини»
- «Особиста гігієна дівчаток»
- «Особиста гігієна хлопчиків»
- «Інфекційні захворювання, їх причини та профілактика»

Коментар: на бесіду запросити медсестру ліцею

Година спілкування з правил вуличного руху:

- «Бесіда з історії запровадження правил вуличного руху»
- «Дорожні знаки, їх призначення»
- «Обов'язки і права пішоходів»
- «Дорожні перехрест, залізно дорожні перехрестя, правила їх переходу»
- «Рух учнів групами в кіно, в театр, на екскурсіях, дотримання правил вуличного руху»
- «Поведінка пасажирів в громадському транспорті»
- «Поведінка на зупинках дорожнього транспорту»
- «Дотримання правил вуличного руху під час осінніх, зимових, весняних канікул»
- «Дотримання правил вуличного руху під час літніх канікул»
- «Виконання правил безпеки в залізничному транспорті»
- «Правила поведінки біля водойм»
- «Правила поведінки на льоду»
- «Сигнальні знаки, їх призначення»

Спортивні свята:

- «Здоровим будь»
- «Козацькі забави»
- «В здоровому тілі здоровий дух»
- «За здоровий спосіб життя»

Мета: сприяти розвитку в учнів інтересу до спорту, виховувати потребу в здоровому способі життя.

Обладнання: м'ячі, кеглі, скакалки, мішки, лавки, обручі, скейти, диряві м'ячі, лозунги, канат, аудіо запис пісень на спортивну тематику. Свято проходить в спортивному залі.

Коментар: на свято запрошено медсестру, майстра спорту Радянського Союзу, заздалегідь підготовлені лозунги, емблеми команд.

- «Вивчаємо правила вуличного руху»

Мета: виховувати в учнів звичку і потребу знати і дотримуватися правил вуличного руху, знати призначення дорожніх знаків, виховувати зібраність, дисциплінованість, вихованість.

Обладнання: плакати на тему: «Правила вуличного руху», дорожні знаки, малюнки «Так не роби»

Коментар: запросити регулювальника дорожнього руху, заздалегідь намалювати малюнки «Так не роби».

Інструктажі:

- «Правила безпеки на пришкольній ділянці, території»
- «Дотримання правил вуличного руху при слідуванні зі школи додому»
- «Єдині вимоги до спальних кімнат та кабінетів (заборона медикаментів, хімічних засобів, заборонених продуктів харчування)»

Круглий стіл:

- 1) «Шкідливий вплив алкоголю на організм людини»

Мета: виховувати в учнів негативне ставлення до алкоголізму як анти суспільного явища, що призводить до деградації особистості, заохочувати до здорового способу життя.

Обладнання: вирізки з газет, слайди, карикатури, вислови народу про алкоголь:

- «Гуляти змолоду – померати з голоду»
- «Перед хмелем падко, в хмелю солодко, після хмелю гидко»
- «Пити до дна – не бачити добра»
- «Вино з розумом не ладить»

Вислови: «П'яні подібні до тварин, у яких видалено головний мозок». (І.П.Павлов)

- 2) Розмова про шкідливі звички: «Вибери собі життя»

Мета: сформувати в учнів знання і переконання про шкідливість наркотиків, алкоголю та паління, сприяння розвитку потреби робити відповідні висновки, виховувати потяг до здорового способу життя.

Обладнання: трибуна, мікрофон, лавровий вінок.

Коментар: Учасникам конкурсу дають за тиждень підготуватися.

Вислови: «Я не маю права тобі вказувати, але вважаю за потрібне попередити: шкідливі звички – це твоя розруха і твоя смерть».
(В.Коваленко)

3) Фізичне здоров'я людини та шляхи його забезпечення.

Мета: поглибити знання про значення природних та соціальних факторів, сприятливих і несприятливих для функцій нервової системи, для їх охорони, отже для здоров'я людини.

Обладнання: настінні таблиці, роздавальні картки для виконання практичних завдань.

Вислови: «повна свобода від стресу означає смерть». (Г.Сельє)

4) В чому соціальна небезпека наркоманії

–Скарбниця народної мудрості про здоров'я

–«В здоровому тілі здоровий дух»

–«Гіркий тому вік, кому треба лік»

–«Хліб та вода – то козацька їда»

–«Сила без голови слабіє»

–«Холодна вода для всякої хвороби біда»

–«Щоб працювати треба силу мати»

–Історичний конкурс «Історія Олімпійський ігор»

–«Суд над цигаркою»

IV розділ. Рідна мова – національне багатство народу

Загальні тези: сприяти усвідомленню учнями, що розвиток культури нації починається із розвитку мови, доведення до свідомості учнів значення мови для розбудови незалежної держави України.

Години спілкування:

- «Інформаційне повідомлення «Про заборону рідної мови»
- «Коротка історія нищення української мови»
- Катерина Мотрич «Молитва про мову»
- «Рідна мова – невичерпне джерело формування національної свідомості»
- «Слово – мовний знак культури»
- «Як ми говоримо»
- «Як бути приємним співрозмовником»

Вислови: «Мовне каліцтво – це початок каліцтва душі».
(І.Огієнко)

- «9 листопада – день української писемності та мови»
- «21 лютого Міжнародний день рідної мови»
- «Мова та пісня усіх єднає»
- «Слів у мові мільйон – вибирайте найкращі»
- «Із сивої давнини бере початок наша мова»
- «Є в нашій мові те, що не вмирає – тепло любові, пам'яті, надії»
- «Проблеми розвитку української літературної мови кінця 10 – початку 20 століття»
- «Стилі сучасної української мови»
- «Мовні норми»
- «Основні комунікативні якості культурної мови»
- «Мовний стиль, вживання різних стилів»
- «Все для спілкування»
- «Походження української мови»
- «Виникнення писемності»
- «Сучасна українська мова»
- «Рідна мова – найдорожчий скарб»
- «Мова – життя основа»
- «Творці української літературної мови»

Свята:

1) «Від сопілки до слова, від слова до мови»

Мета: виховувати бережне ставлення до рідної мови як національного багатства України, любов до книги, української пісні.

Обладнання: аудиторія святково прикрашена висловам про мову, на художній виставці – дві саморобні книжки: «Поезії рідного краю» та «Українські народні пісні», зібрані та записані гуртківцями. На столі вишита ікона, біля неї запалені свічки.

Коментар: Напередодні гуртківці збирали українські народні пісні

Вислови: «Мова – це доля нашого народу і вона залежить від того, як ревно ми її плекаємо».

«Слово як ізлад, виростає із землі, на якій живеш та в яку ляжеш»
(І.Федоров, першодрукар)

2) «Мово рідна моя, не мовчи»

3) «Українська мова – див калинове» (до дня української мови і писемності)

4) «Чарівні звуки твої, мово»

Мета: показати учням красу української мови, її багатство, велич. Розкрити значення рідної мови в житті кожного громадянина України, виховувати почуття національної гордості до своєї Вітчизни, до рідної землі, народу його мови.

Обладнання: українські орнаменти, вишиті рушники, портрети Лесі Українки, Т.Г.Шевченка, І.Котляревського, І.Франка.

Вислови: «Поки живе мова в устах народу, до того часу живе й народ». (М.Шаповал)

«Рідна мова – то сила культури, а культура – сила народу»
(І.Огієнко)

5) «Бренить, співає наша мова, чарує, тішить і п'янить»

Мета: виховувати любов до рідної мови, України, художнього слова, формувати культуру мислення, показати красу і багатство української мови, виховувати почуття національної гордості до своєї Батьківщини, народу, його мови.

Обладнання: сцени зали прикрашені українськими рушниками, вишивками, портрети Т.Г.Шевченка, Лесі Українки, І.Франка, колоски, калина, барвінок.

Плакати: «Бренить, співає наша мова, чарує, тішить і п'янить»

Вислови: «Мова – наша зброя, якою ми служимо народові, що нас породив, вигодував і виховав» (М.Рильський)

«Мова – це глибинні скарби духовного життя народу, його історична пам'ять». (О.Гончар)

6) «Як парость виноградної лози плекайте мову»

7) «Передамо нащадкам наш скарб – українську мову»

Круглий стіл

–«Рідна мова – невичерпне джерело формування національної свідомості нації»

–«Моя країна – рідна Україна, моя країна – м'ята і калина»

–«Обминайте чужинні слова кострубаті, що до нашої мови зухвало повзуть»

–«Десять найголовніших мовних заповідей свідомого громадянина»

–«Як ми говоримо»

Гра-конкурс

–«Турнір ерудитів з історії слів»

- «кращий знавець українських звичаїв, народів»
- «Кращий знавець української мови, літератури»
- «Конкурс віршів про мову»
- «Скарбничка народної мудрості – прислів'я та приказки про мову»
- «Слово до слова – складається мова»
- «Склад за складом»
- «Одним словом»
- «Збери розкидані слова»
- «Павутинка слів»
- «Намисто»
- «Закінчи прислів'я»
- Пошукова робота
- «Збирання українських народних пісень»
- «Діалекти певного населеного пункту»

У розділ. Зроби крок до своїх прав

Години спілкування

- «Що таке право, закон, обов'язок»
- «Права та обов'язки громадян України»
- «Що таке політична система суспільства»
- «Конвенція прав людини»
- «Витоки державної символіки»
- «Запитання від Феміди»
- «Загальна декларація прав людини»
- «Конвенція ООН про права дитини, її захист»
- «Українська державна символіка»

Мета: ознайомити учнів з національними символами України – Прапором, Гербом, Гімном, народнопоетичними символами.

Обладнання: Герб, Прапор, Гімн України, рушники, калина, барвінок, гілка верби, в електронному записі пісні «Душі криниця», «Пісня про рушник».

Круглий стіл:

- «Закон і ми»
- «Турнір правознавців»
- «Юні прокурори, судді, адвокати»

Мета: виховувати у школярів інтерес до правових знань, популяризувати правові закони, формувати правову культуру школярів.

Обладнання: плакати – девізи команд, таблички з їх назвами, картки з юридичними завданнями, картки з правовими ситуаціями, годинник, свисток, ручки.

Форма проведення – рольова гра.

- «Конституція – основа моєї держави»

Мета: розповісти учням про історію створення Конституції України, основні її засади, виховувати почуття патріотизму до своєї держави, почуття національної гордості.

Обладнання: звукозаписи музики та пісні «Україна» (слова Т.Петрененка), портрети Ярослава Мудрого, Пилипа Орлика та М.Грушевського, державна символіка, Конституція України.

- брейн-ринг «Право в нашому житті»
- брейн-ринг за I розділом Конституції України

Мета: закріпити знання I розділу Конституції України. Вчити учнів практично використовувати теоретичні знання. Виховувати у дітей повагу до Закону, патріотизм і національну гордість за свою Батьківщину.

- «Жінки мають права»

Мета: ознайомити учнів з правами жінок в українській державі. Розкрити поняття жіночності, звернути увагу на місце жінки в

суспільстві в різні епохи. Вчити дітей практично використовувати теоретичні знання.

Обладнання: Конституція України, відео сюжет із записом експрес-інтерв'ю, магнітофон, плакати із висловами.

–«Жінка за три угли хату держить , а чоловік за один» (Народна приказка)

–«Нема уважнішого приятеля як добра жінка» (Народна приказка)

–«Сто чоловіків можуть створити табір, але лише одна жінка може створити дім». (Народна приказка).

Зустрічі:

Зустріч з працівниками правоохоронних органів, прокурором, суддею.

–«День правових знань»

–Гра «Розумники і розумниці»

–Гра-конкурс «Турнір ерудитів-правознавців»

ЛІТЕРАТУРА

1. О. Олійник. Світ українського слова
2. В. Скуратівський. Обереги пам'яті . К.1992р.
3. Ю.П. Ступак. Виховне значення українського фольклору, К. 1960р.
4. Сухомлинський. Як виховати справжню людину. Вибрані твори. Том 2. К.1976р.
5. К.Д. Ушинський. Про народність у громадянському вихованні. Педагогічні твори у 2-х томах.К.1983р.
6. П.М. Щербань. Культура спілкування. К. 1997р.
7. П.М. Щербань. Національне виховання в сім'ї. К., 2000р.
8. Загальна декларація прав людини.
9. Декларація прав дитини.
10. Міжнародна Конвенція про ліквідацію усіх форм расової дискримінації.
11. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок.
12. Конвенція про права дитини.
13. Конституція України.
14. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права.
15. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права.
16. Конвенція проти катувань та інших нелюдських або принижуючих гідність видів поведінки.
17. Журнал „Шкільний світ“, №№ 5, 18, 31, 34, 2004р.; № 17, 2006р., № 38, 2007 р., № 33, 37, 38, 2008 р., № 25 – 28, 2009 р.
18. Журнал „Позакласний час“, № 15 – 16 , 2004 р., № 4 , 2006 р., № 15, 22 – 27, 2007 р., №№ 3, 18 – 19, 2008 р., № 17, 2009 р.
19. Журнал „Психолог“, № 29, 2008 р.
20. Журнал „Шкільна бібліотека“, № 1, 2008р.
21. Журнал „Українська мова та література“, №№ 39, 40, 2009 р.
22. Основи національного виховання
23. О. Олійник, Б. Іванишин. Національна державність, Націоналізм. Дрогобич, 1992 р.